

Den norske mjølke- og kjøttbransjens retningslinje for dyrevelferdsprogram (DVP) storfe

Versjon 1

Vedtatt av

Q-Meieriene AS 22.02.21

TINE 03.02.21

Nortura 17.03.21

Kjøtt- og Fjørfebransjens Landsforbund 09.12.2020

Anbefalt av

Samarbeidsrådet i Helsetjenesten for storfe den 23.11.2020

Animalia AS sitt styre 07.12.2020

Norges Bondelag sitt styre 10.12.2020

Norsk Bonde- og Småbrukarlag sitt styre 20.04.21

Tyr sitt styre 22.03.21

Geno sitt styre 19.01.21

Anerkjent av Mattilsynet 29.11.21



Den norske mjølke- og kjøttbransjens retningslinjer for dyrevelferdsprogram (DVP) storfe

Den norske mjølke- og kjøttbransjen er enige om innføring av et felles dyrevelferdsprogram (DVP) for storfe. Hovedelementene i programmet er dokumentasjon, regelmessig dyrevelferdsbesøk gjennomført av veterinær samt jevnlig tredjeparts revisjon gjennom KSL.

Dyrevelferdsprogrammet og bransjeretningslinjen er utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av representanter for organisasjonene bak Helsetjenesten for storfe i tillegg til Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Stiftelsen Norsk Mat.

Dyrevelferdsprogram storfe er utarbeidet i samsvar med Forskrift om hold av storfe, FOR-2004-04-22-665.

1. Formål

Formålet med dyrevelferdsprogrammet og bransjeretningslinjen er å sikre en kontinuerlig forbedring av velferden hos norske storfe. Programmet skal bidra til å sikre at produksjonen drives i tråd med forskrifter og regelverk.

2. Virkeområde

Retningslinjen gjelder for tilsluttede slakteri- og meierivirksomheter, og for driftsenheter som har dyreholds-ID, leverer mjølk og/eller kjøtt fra storfe til disse virksomhetene og har mer enn 10 storfe totalt ved søknad om produksjonstilskudd. Grensen på mer enn 10 dyr gjelder fram til 2025 med mål om å deretter inkludere alle storfe.

3. Definisjoner

Dyrevelferdsbesøk: Årlig veiledningsbesøk utført av DVP-veterinær, som skal registreres elektronisk og fullstendig i en felles digital plattform. Besøket skal utføres minst hver 16 mnd., med den hensikt å dekke alle faser av produksjonen.

DVP-veterinær: Veterinær som har gjennomført bransjens eget DVP-kurs og er registrert i oversikt publisert av Animalia. Animalia kan i spesielle tilfeller gi dispensasjon fra krav om kurs.

Dyrevelferdsindikator: Indikator basert på bearbejdede data i aktuell husdyrkontroll som skal benyttes som grunnlag for forberedelse til dyrevelferdsbesøket.

Nøkkeltall for besetningen: Data basert på registreringer som er tilgjengelig for alle storfebesetninger og som gir et minimum av grunnlag for forberedelse til dyrevelferdsbesøket.

4. Ansvar og roller

Retningslinjen er forpliktende for meieri og slakteri som tilslutter seg skriftlig. For KLF skal medlemsbedrifter som ønsker å slutte seg til avtalen, undertegne KLFs tilslutningsavtale.

Øvrige tilsluttede organisasjoner forplikter seg til å profilere dyrevelferdsprogrammer gjennom sine kanaler.

4.1 Animalias plikter på oppdrag fra varemottaker:

- være sekretariat for bransjeretningslinjen og ansvarlig for utformingen og oppdateringen av denne
- være pådriver for samordnet og lik praktisering av retningslinjen

- føre oversikt over DVP-veterinærer som gjennomfører besøk og registreringer i henhold til disse retningslinjene
- sørge for at oppdatert liste over tilsluttede varemottakere er offentlig tilgjengelig
- utarbeide relevant statistikk og publisere resultater
- utvikle og drifte digital plattform for dokumentasjon av dyrevelferdsbesøket
- sikre at all datahåndtering i plattformen ivaretar lovpålagte krav om personvern
- gi varemottaker tilgang på nødvendige data, inkludert status og overordnet årsak til at DVP ikke er godkjent
- legge til rette for at minst en rådgiver fra varemottaker skal ha tilgang til rapport fra dyrevelferdsbesøket etter samtykke fra produsent
- sørge for at driftsenheten varsles i god tid før overskridelse av alle frister
- varsle KSL når frist for deltagelse i DVP eller lukking av avvik utløper, inkludert status og overordnet årsak til at DVP ikke etablert
- tilby opplæring og kursing av veterinærer, produsenter og KSL-revisorer
- oversende retningslinjen til Mattilsynet for anerkjennelse som nasjonal retningslinje
- holde Mattilsynet oppdatert om retningslinjens innhold, endringer og praktisering

4.2 Meieri og slakteri skal:

- gjøre retningslinjen til en fullverdig og integrert del av egne kvalitetssystemer
- gjennomføre avvikshåndtering i henhold til punkt 6
- stille som krav til driftsenheter som leverer mjølk/kjøtt at de skal:
 - ha et systematisk arbeid for å forbedre dyrevelferden på sin driftsenhet gjennom deltagelse i DVP-storfe. Arbeidet skal som et minimum oppfylle kravene i offentlig regelverk om dyrevelferd
 - gjennomføre et dyrevelferdsbesøk utført av DVP-veterinær minst hver 16. mnd.
 - lukke avvik påvist ved dyrevelferdsbesøk innen fristen
 - dokumentere ovenfor DVP- veterinær at evt. avvik er lukket

5. Dyrevelferdsbesøk

Forberedelse til dyrevelferdsbesøket skal ta utgangspunkt i dyrevelferdsindikator og nøkkeltall for besetningen samt god kjennskap til Forskrift om hold av storfe. En egen veileder beskriver forberedelse, gjennomføring og besøksrapport, inkludert betydningen av god dokumentasjon i form av bl.a. dyrevelferdsindikator. Under besøket registrerer veterinæren dyre- og ressursbaserte indikatorer som vurderes som: 1. Bra, 2. Bør forbedres og 3. Må utbedres. Score 3 settes ved det som anses som forskriftsbrist (avvik), der nødvendige tiltak spesifiseres og avvik må lukkes. Innhold i dyrevelferdsbesøket og kriterier for avvik på besøket vedtas i samarbeidsrådet for Helsetjenesten for storfe.

6. Avvik, sanksjoner og avvikshåndtering

Følgende avvik vil være utgangspunkt for trekk for driftsenheter som midlertidig ikke tilfredsstillter kravene i dyrevelferdsprogrammet:

1. Manglende dokumentasjon på dyrevelferdsbesøk siste 16 måneder.
2. Manglende lukking av avvik (score 3) på dyrevelferdsbesøk innen vedtatt frist

Dersom pkt. 1 og 2 over ikke er oppfylt skal varemottakere av kjøtt iverksette et dyrevelferdstrekk 15 dager etter at fristen er utløpt. Dersom avvik ikke er lukket innen 45 dager etter fristen, er DVP ikke

godkjent og driftsenheten skal miste KSL-status og KSL-trekk iverksettes på både mjølk og kjøtt fra storfe.

Alle trekk gjelder kun produksjoner som inngår i denne bransjeretningslinja.

7. Klageadgang

Klager ang avvik satt ved DVP-besøk behandles av Animalia ved Helsetjenesten for storfe. Avregningstekniske klager behandles av varemottaker, som regulerer dette i leveranseavtalen med driftsenheten.

8. Gyldighet

Den norske mjølke- og kjøttbransjens retningslinje for dyrevelferdsprogram storfe ble vedtatt av

Q-meieriene 22.02.2021

TINE SA 03.02.2021

Nortura 17.03.2021

Kjøtt- og Fjørfebransjens Landsforbund 09.12.2020

Retningslinja trer i kraft 1.1.2022.

Den enkelte varemottaker kan trekke tilbake tilslutning til retningslinjene med 6 måneders varsel. Retningslinja kan endres med 6 måneders varsel. Ved endringer skal organisasjonene involveres og varsles.

Denne retningslinjen ble anerkjent av Mattilsynet xx.xx.xxxx som ” Nasjonal retningslinje”.

Vedlegg: Utfyllende informasjon til Den norske mjølke- og kjøttbransjens retningslinjer for dyrevelferdsprogram (DVP) storfe

I tillegg vil det utarbeides støttedokumenter som grunnlag for en mest mulig lik håndtering. Disse dokumentene utarbeides av Animalia i samarbeid med organisasjonene og legges fram for samarbeidsrådet for Helsetjenesten for storfe.

Vedlegg:

Utfyllende informasjon til Den norske mjølke- og kjøttbransjens retningslinje for dyrevelferdsprogram (DVP) storfe

Dette vedlegget gir utfyllende informasjon om punktene i retningslinjen, og gir henvisninger til egne dokumenter og veiledning som er utarbeidet.

Ad 1: Formål

Det er mange tiltak og systemer som skal sikre at norske storfe har god dyrevelferd og at produksjonen drives i tråd med forskrifter og regelverk. KSL er næringens viktigste verktøy for å sikre sistnevnte, gjennom årlig egenrevisjon og tredjeparts-revisjon fra KSL-revisorer. Innføring av et dyrevelferdsprogram skal sikre et kontinuerlig arbeid for å bedre dyrevelferden til norske storfe generelt. I besetninger som driver godt vil DVP være et rådgivingsverktøy for bonden, mens i besetninger der dyrevelferden ikke er god nok er DVP et verktøy for å oppnå målet om at drifta som et minimum skal være i tråd med forskrifter og regelverk.

Ad 2: Virkeområde

Retningslinjen gjelder for tilsluttede slakteri- og meierivirksomheter, og for driftsenheter som har dyreholds-ID, og leverer mjølk og/eller kjøtt fra storfe til disse virksomhetene og som har mer enn 10 storfe ved søknad om produksjonsdyrtilskudd. Hvilken telledato som skal ligge til grunn vil avgjøres i forbindelse med utvikling av tekniske løsninger knytta til plattform og rutiner for dataflyt.

I utgangspunktet er det ønskelig å omfatte alle driftsenheter med storfe i DVP, men det er ikke et krav for besetninger med totalt 10 eller færre storfe. Totalt har 13 114 besetninger søkt om produksjonstilskudd for 869 421 storfe i mars 2020. Et krav om deltagelse for besetninger med over totalt 10 dyr uansett kategori innebærer at 99,3 % av dyra og 93 % av besetningene er inkludert. Det er et uttalt mål at alle besetninger skal inkluderes fra 2025. Det er likevel viktig at DVP er tilgjengelig for samtlige produsenter med storfe som ønsker å delta fra innføring av programmet.

Ad 3: Definisjoner – utvida forklaring og noen tilleggsdefinisjoner

Dyrevelferdsbesøk:

For å legge til rette for at de årlige besøkene skal kunne dekke alle faser av produksjonen er det maksimale intervallet mellom besøkene satt til 16 mnd. I og med at besøkene som en hovedregel skal foretas når det er dyr i bygningene, og ikke på beite, er det hensiktsmessig å sette 16 mnd. for å kunne ha besøk f.eks. i mai ett år og etter innsett neste år.

Dyrebasert indikator:

Faktor ved dyret (adferd, utseende) som anses å være en viktig og god indikator for dyrevelferd og som inngår i dyrevelferdsbesøket.

Ressursbasert indikator:

Faktor i fjøset som anses å være en viktig og god indikator for dyrevelferd og som inngår i dyrevelferdsbesøket.

DVP storfe-veterinærer og DVP-kurs:

Se utfyllende informasjon i dokumentet «DVP storfe – 3 Produsent, veterinær og rådgiver– roller og ansvarsfordeling»

Ad 4: Ansvar og roller

Retningslinjen er forpliktende for meieri og slakteri som tilslutter seg skriftlig. For å få god oppslutning om DVP storfe, er det imidlertid av stor betydning at alle landbrukets organisasjoner profilerer programmet i sin kommunikasjon med både produsenter, veterinærer, revisorer i KSL og samfunnet for øvrig. Øvrige tilsluttede organisasjoner er Geno, Tyr, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

KSLs rolle og plikter

KSL er næringens viktigste verktøy for å sikre etterlevelse av regler og forskrifter gjennom årlig egenrevisjon og ved tredjeparts-revisjon fra KSL-revisorer. I DVP storfe vil KSL motta status og informasjon om overordnet årsak dersom DVP ikke er etablert og gjør denne statusen tilgjengelig på produsentens påloggingsside i KSL. DVP storfe må være godkjent for å unngå KSL-trekk. Tredjepartsrevisjon utført av KSL gjennomføres basert på en risikovurdering fra KSL i samarbeid med bransjen og Mattilsynet.

Ad 4.1: Animalias plikter

Animalia skal sørge for at driftsenheten varsles i henhold til dataflyt beskrevet i dokumentet «DVP storfe – 4 Varsler og avvikshåndtering»

Ad 4.2: Meieri og slakteri

Det er varemottakerne som inngår en forpliktende avtale i bransjeretningslinja. Driftsenhetene forpliktes gjennom sine avtaler med varemottakerne.

Ad 5: Dyrevelferdsbesøk

Dette er nærmere beskrevet i dokumentet 2 Veileder til DVP storfe-besøk.

Ad 6: Avvik, sanksjoner og avvikshåndtering

Dette er nærmere beskrevet i dokumentet «DVP storfe – 4 Varsler og avvikshåndtering».

Ad 7: Klageadgang

Dette er nærmere beskrevet i dokumentet DVP storfe – 5 Klagesaksbehandling.

Evaluerings og revidering av bransjeretningslinja

Bransjeretningslinjene vil evalueres underveis. Samarbeidsrådet for HT-storfe vil årlig vurdere behovet for revisjon.